

Sotilasvammalain mukaiset korvaukset

Valtiokonttori
Statskontoret
State Treasury

Sisällysluettelo

4	YLEISTÄ KORVAUKSISTA	11	Kuntoutuksen jakaminen aviopuolison kanssa
5	VAMMOJEN JA SAIRAUKSIEN KORVAAMINEN SOTILASVAMMALAIN MUKAAN	12	Erillinen sotainvalidien puolisoiden ja leskien kuntoutus
5	INVALIDIN KORVAUKSET	13	LAITOSHOITO JA JAKSOTTAINEN LAITOSHOITO
5	Elinkorko	14	KOTIPALVELUT JA SEN TUKIMUODOT
6	Omaiskorotus	14	Kotihoidon palvelut
6	Vamman aiheuttaman erityisen haitan korvaaminen	15	Omaishoidon tuki
7	SAIRAAHOITO	15	TÄYDENNYSKORKO
7	Korvattujen vammojen ja sairauksien hoito	16	KUOLEMAN JÄLKEISET KORVAUKSET
7	Apuvälineet	16	Hautausapu
7	VÄHINTÄÄN 10 % INVALIDILLE KUULUVAT KORVAUKSET	16	Huoltoeläke
7	Yleisen terveydentilan tarkastus	17	Toimeentuloharkintaiset korvaukset
8	Erikoistutkimus	18	Lisähuoltoeläke
8	Jalkahoito	18	Kertakaikkinen korvaus
8	Pienapuvälineet (hinta enintään 150 €)	18	Huoltoeläkkeen uudelleen suorittaminen (ns. entisen lesken huoltoeläke)
9	SAIRAUSAPULISÄ	19	KORVAUSTEN HAKUMENETTELY
9	ASUNNON MUUTOSTYÖT	19	Muutoksen hakeminen päätöksiin
10	Peruskorjaustyöt	19	Elinkoron oikaisu
10	KUNTOUTUS	19	Korvauksen uudelleen hakeminen
10	Kuntoutus ulkomailla	20	Oikaisu
11	Invalidien kuntoutus	20	Valitus
11	Laitoskuntoutuksen matkakulujen korvaaminen	20	Poisto

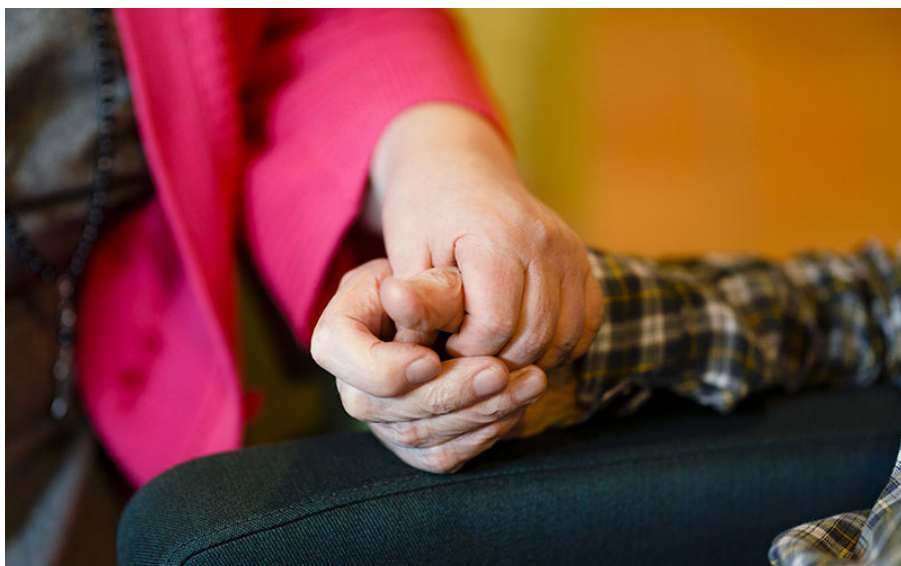
Yleistä korvauksista

Sotainvalidien ja muiden ennen 1.1.1991 asepalveluksessa vammautuneiden ja sairastuneiden sekä heidän omaistensa sotilasvammakorvaukset maksetaan sotilasvammalain nojalla. Sotilasvammakorvauksia haetaan Valtiokonttorilta, joka myös maksaa korvaukset.

Tämä esite sisältää perustietoja sotilasvammalain mukaisista korvauksista. Esite on yleisesite, eikä kata kaikkia korvausten ja niiden hakemisen yksityiskohtia.

Jokaisen haavoittuneen, vammautuneen tai sairastuneen on lähinnä itse huolehdittava korvausten ja mahdollisten oikaisujen hakemisesta. Korvaushakemukset voivat olla vapaamuotoisesti laadittuja. Tarkempia tietoja sekä käytännön ohjeita korvaushakemusten tekemisestä saa Valtiokonttorilta sekä sotainvalidien neuvontapalvelusta.

Tässä esitteessä olevat summat ovat vuoden 2026 tasossa.

Vammojen ja sairauksien korvaaminen sotilasvammalain mukaan

Sota- tai asepalveluksessa tai niihin rinnastettavissa olosuhteissa aiheutunut ruumiinvamma, sairaus tai kuolema korvataan sotilasvammalain mukaisesti. Korvausta on haettava Valtiokonttorilta.

Sotilasvammalain nojalla korvataan vammasta tai sairaudesta jäänyt pysyvä haitta sekä tarpeellinen hoito ja lääkitys. Myös korvattujen vammojen vaikutuksesta ilmaantuneet lisävammat ja -sairaudet voidaan korvata. Sotavankeina olleilla on lisäksi mahdollisuus saada korvausta sairaudesta tai vammasta, jos ne ovat aiheutuneet sotavankeudesta. Valtiokonttori ratkaisee hakemuksen perusteella, mitkä vammat ja sairaudet oikeuttavat korvaukseen.

Korvauksensaajan kuoleman jälkeen Valtiokonttori maksaa tietyin edellytyksin hautausapua sekä huoltoeläkettä leskelle ja lapsille. Sotilasvammakorvaukset ovat verovapaita.

Korvaukseen oikeutetun kanssa rekisteröidyssä parisuhteessa elävät on rinnastettu aviopuolisoon 1.3.2002 alkaen.

Tämä ohje ei koske varusmiespalveluksessa 31.12.1990 jälkeen vahingoittunutta tai sairastunutta.

Invalidin korvaukset

Elinkorko

Elinkorko on vamman tai sairauden perusteella kuukausittain maksettava peruskorvaus. Sen suuruuteen vaikuttaa lääketieteellisesti arvioitava työkyvyttömyysaste eli invaliditeettiprosentti. Elinkoron saaminen edellyttää, että Valtiokonttori on määrittellyt korvattavista vammoista tai sairauksista aiheutuvan työkyvyttömyysasteen vähintään 10 prosentiksi.

Omaiskorotus

Elinkorkoon lisätään omaiskorotus, jos korvauksensaajalla on

- aviopuoliso
- alle 17-vuotias lapsi
- 17 vuotta täyttänyt lapsi, joka ennen 17 vuoden ikää syntyneen henkisen tai ruumiillisen vajavuuden vuoksi on kykenemätön elättämään itseään
- alle 24-vuotias opiskeleva lapsi, joka ei voi omilla tuloillaan kustantaa opiskeluaan.

17 vuotta täyttäneestä lapsesta on omaiskorotusta haettava erikseen.

Omaiskorotus elinkorkoon on 30 prosenttia ensimmäiseltä ja 20 prosenttia kultakin seuraavalta omaiselta. Erittäin vaikeavammaisille (80-100 prosentin työkyvyttö-mysasteen) invalideille maksetaan kuitenkin ensimmäiseltä omaiselta 60 prosentin suuruinen omaiskorotus.

Vamman aiheuttaman erityisen haitan korvaaminen

Elinkorko on korvausta vamman tai sairauden aiheuttamasta yleisestä haitasta.

Jos korvattu vamma tai sairaus aiheuttaa erityistä haittaa tai vaikeuksia, voi elinkorkoon hakea muun muassa seuraavia lisäyksiä:

- avuttomuus- ja haittalisää, jos invalidi tarvitsee korvatun vammansa tai sairautensa vuoksi toisen henkilön apua tai hänen korvattu vammansa tai sairautensa aiheuttaa hänelle poikkeuksellista haittaa. Haetaan vapaamuotoisella hakemuksella ja siihen liitetään lääkärinlausunto, jossa on kuvaus vamman tai sairauden aiheuttamasta haitasta ja avuntarpeesta.
- vaatelisää, jos invalidin tekojäsen, apuväline, vamma tai sairaus aiheuttaa vaatteiden erityistä kulumista tai likaantumista. Haetaan vapaamuotoisella hakemuksella ja siihen liitetään lääkärinlausunto, jossa on kuvaus vamman tai sairauden aiheuttamasta erityisestä kulumisesta tai likaantumisesta.
- moottoriajoneuvolisää, jos invalidin liikkuminen on vaikeutunut huomattavasti (80 % liikuntahaitta) ja se edellyttää auton tai moottoroidun invalidipyörän käyttöä.

Sairaanhoito

Korvattujen vammojen ja sairauksien hoito

Valtiokonttori korvaa korvattujen vammojen ja sairauksien hoidon, tutkimukset, lääkkeitä ja apuvälineet. Korvattavien kustannusten tulee olla kohtuullisia ja hoitotavoitteiden kannalta asiallisia. Valtiokonttori maksaa tällöin myös hoidon hankkimisesta aiheutuneet välttämättömät matkakustannukset. Hoitotoimenpiteitä varten on yleensä suositeltavaa pyytää etukäteen maksusitoumus Valtiokonttorilta. Vaihtoehtoisesti jo maksetut kustannukset voidaan veloittaa myös jälkikäteen. Kaikissa tapauksissa on tärkeää esittää mahdollisimman tarkka selvitys hoidon perusteista ja kustannuksista.

Apuvälineet

Valtiokonttori korvaa apuvälineet, jotka ovat korvatun vamman tai sairauden vuoksi tarpeellisia ja joiden hankkimista pidetään olosuhteisiin nähden kohtuullisena. Apuvälineen korvattavuutta on aiheellista tiedustella etukäteen puhelimitse Valtio-konttorista.

Korvattavia apuvälineitä voivat olla muun muassa:

- liikkumisen apuvälineet
- päivittäisissä toiminnoissa tarvittavat vammaisille tarkoitetut välineet
- kuulo- ja näkövammaisten apuvälineet
- auto vaikeasti liikuntavammaiselle, jolla on oikeus moottoriajoneuvolisään (korvauksella yläraja)
- auton hallintalaitteet ja automaattivaihteisto vaikeasti käsi- ja liikuntavammaiselle (korvauksella yläraja)

Vähintään 10% invalidille kuuluvat etuudet

Yleisen terveydentilan tarkastus

Invalidilla, jonka työkyvyttömyysaste on vähintään 10 prosenttia, on mahdollisuus käydä Valtiokonttorin kustannuksella yleistä terveydentilaa koskevassa tarkastuksessa. Tarkastus käsittää **vain maksusitoumuksessa** ilmoitetut tutkimukset. Valtiokonttori korvaa yleisen terveydentilan tarkastuksen kerran kalenterivuodessa. Suosittelemme hakemaan maksusitoumuksen Valtiokonttorilta etukäteen. Maksusitoumus on voimassa toistaiseksi eikä sitä tarvitse hakea uudelleen vuosittain.

Erikoistutkimus

Jos yleistarkastuksen perusteella tai muuten on aihetta epäillä sairautta, joka edellyttää lisätutkimuksia, on Valtiokonttorilta mahdollista saada maksusitoumus erikoistutkimukseen. Maksusitoumusta ei myönnetä jo todettujen tai hylättyjen sairauksien tai vammojen tutkimuksiin. Erikoistutkimuksena voidaan korvata uuden oireen tai epäillyn sairauden takia yksi (erikois)lääkärikäynti.

Maksusitoumus on suositeltavaa hakea aina etukäteen, jolloin tutkimuksen tekijä voi laskuttaa kustannukset suoraan Valtiokonttorilta.

Jalkahoito

Kotona asuvalle vähintään 10 prosentin invalidille korvataan kalenterivuodessa kolme jalkahoitoa, vaikka hoidon tarve ei aiheutuisikaan invalidin korvatusta vammasta tai sairaudesta.

Valtiokonttori korvaa kohtuulliset jalkahoitokustannukset. Jalkahoitoon voi saada pyynnöstä maksusitoumuksen, joka on voimassa jatkuvasti. Tällöin jalkojenhoitaja voi velkoa hoidot suoraan Valtiokonttorilta.

Pienapuvälineet (hintaa enintään 150 euroa)

Vähintään 10 prosentin invalideille korvataan enintään 150 euroa maksavat päivittäisten toimintojen apuvälineet. Edellytyksenä on, että invalidi tarvitsee apuvälinettä ja siitä on hänelle hyötyä. Valtiokonttori voi tarvittaessa pyytää asiantuntijalta arvion apuvälineiden tarpeellisuudesta.

Yli 150 euroa maksava apuväline korvataan invalideille, joiden apuvälineen tarve johtuu korvatusta vammasta tai sairaudesta. Jos tarve ei johdu korvatusta vammasta tai sairaudesta, Valtiokonttori ei korvaa apuvälinettä 150 euroon asti, vaikka invalidi olisikin itse halukas maksamaan ylimenevän osuuden.

Pienapuvälineitä ovat mm.

- kävelykepit, kyynärsauvat ja jääpiikit
- sukanvetolaitteet ja tarttumapihdit
- liukuesteet kenkiin
- pukeutumisen apuvälineet.

Sairausapulisä

Vähintään 20 prosentin invalidi voi hakea korvausta siviilisairauskuluista sairausapulisänä. Invalidin omien kulujen lisäksi voidaan sairausapulisässä ottaa huomioon myös elinkoron korotukseen oikeuttavan omaisen sairauskulut. Sairausapulisä on toimeentulosidonnainen. Hyvätuloisille on tästä syystä määrätty omavastuu. Omavastuuta ei määrätä, jos bruttotulot viimeksi vahvistetun verotuksen mukaan ovat pienemmät kuin 21 900 € (yksin elävät henkilöt) tai 35 600 € (aviopuolisot).

Yksin elävällä henkilöllä
alle 21 900 €

Aviopuolisilla yhteenlaskettuna
alle 35 600 €

Sairausapulisän muodossa korvattaville kustannuksille on asetettu vuosilärajat. Tällä hetkellä ne ovat 4 108,77–4 357,98 euroa riippuen syntymävuodesta. Sairausapulisää ei yleensä myönnetä, jos vuotuiset kulut jäävät alle 130 euron.

Sairausapulisään oikeuttavien kulujen tulee olla lääkäri-, lääke-, sairaalahoito-, hammashoito-, silmälasit- ja kuulokojekuluja. Sairausapulisää voi hakea vain jo maksettujen kulujen perusteella. Suositeltavaa on kerätä kulutositteita pitemmältä ajalta ja hakea sairausapulisää esimerkiksi kerran tai kahdesti vuodessa. Tärkeää on kuitenkin huomata, että Valtiokonttorilta veloittavat kustannukset saavat olla korkeintaan puolitoista vuotta vanhoja.

Osalle jo aiemmin sairausapulisää saaneista invalideista sairausapulisää maksetaan kuukausittain ennakkona. Jos todelliset kulut ovat selvästi suuremmat (vähintään 15 prosenttia tai 100 euroa) kuin saatu ennakko, Valtiokonttorilta voi hakea kuittien perusteella puuttuvaa osaa myös jälkikäteen. Vertailujakso on kalenterivuosi, mutta isojen kustannusten vuoksi ylimenevää osaa voi hakea aiemminkin.

Asunnon muutostyöt

Vähintään 10 prosentin invalidilla on mahdollisuus saada korvausta asunnon muutostöistä. Muutostyön korvaaminen edellyttää, että invalidilla on sellainen toiminta- tai liikuntakyky haittaava vamma tai sairaus, jonka vuoksi muutostyö on välttämätön ja tarkoituksenmukainen. Tätä tarvetta arvioitaessa otetaan huomioon myös siviilivammat ja -sairaudet sekä hakijan kokonaistilanne.

Korvattavia voivat olla esimerkiksi vesi- ja viemäryöt, WC:n ja pesuhuoneen muutostyöt, sähkökatkaisijoiden ja pistorasioiden sijoituksen muuttaminen, ovien leventäminen, kynnysten poistaminen, luiskien rakentaminen ja tarpeellisten kaiteiden ja tukitankojen asentaminen. Uudisrakentamista ei korvata eikä uudiskohteisiin ei pääsääntöisesti korvata asunnon muutostöitä 10 vuoteen.

Peruskorjaustyöt

Peruskorjaustöitä voidaan korvata seuraavin edellytyksin:

- peruskorjauksen toteuttaminen edesauttaa invalidin kotona selviytymistä tai siirtää odotettavissa olevaa laitoshoitoon joutumista. Hakijan terveydentilan ja toimintakyvyn selvittämiseksi Valtiokonttori pyytää tarvittaessa lääkärinlausunnon
- invalidilla on vamman tai sairauden aiheuttama tarve peruskorjaukseen
- korjaus on asumisen tai terveyden kannalta välttämätön.

Kuntoutus

Valtiokonttorin kustannuksella kuntoutusta voivat saada invalidit sekä invalidien puoliset ja vaikeavammaisten invalidien lesket sekä sotalesket. Vaihtoehtoina ovat laitos-, päivä- tai avokuntoutus.

Laitoskuntoutusta annetaan sotainvalidien sairas- ja veljeskodeissa ja kuntoutuslaitoksissa. Eräissä kuntoutuslaitoksissa invalidi voi valita päiväkuntoutuksen. Päiväkuntoutuksessa invalidi yöpyy kotonaan, mutta muutoin sen sisältö on lähes sama kuin laitoskuntoutuksessa. Avokuntoutusta antavat yksityiset palveluntuottajat, fysikaaliset hoitolaitokset, kuntoutuslaitokset, kylpylät sekä sairas- ja veljeskodit.

Kuntoutusta haetaan etukäteen Valtiokonttorilta. Sairas- ja veljeskodeilla sekä muutamilla muilla kuntoutuslaitoksilla on kuitenkin oikeus kutsua pitkäaikaisia asiakkaitaan kuntoutukseen ilman Valtiokonttorin maksusitoumusta.

Kuntoutus ulkomailta

Ulkomailla asuvat invalidit voivat saada kuntoutusta joko asuinmaassaan tai Suomessa. Invalidi voi kuitenkin saada kuntoutusta Suomessa vain siinä tapauksessa, että hänen terveydentilansa sallii matkustamisen.

Invalidien kuntoutus

Valtiokonttori kilpailuttaa invalidien käytettävissä olevat kuntoutuslaitokset. Laitoksien valmiudet kuntouttaa huonokuntoisia invalideja vaihtelevat. Osa laitoksista, kuten kaikki sairas- ja veljeskodit, voivat kuntouttaa myös hyvin paljon apua tarvitsevia invalideja ja osa laitoksista voi kuntouttaa vain omatoimisia invalideja, jotka selviävät kaikista päivittäisistä toiminnoista itsenäisesti. Valtiokonttorista tai asianomaisesta kuntoutuslaitoksesta voi tiedustella, minkälaiset valmiudet kuntoutuslaitoksella on.

Laitoskuntoutuksen matkakulujen korvaaminen

Matkakulut korvataan lähtökohtaisesti julkisilla kulkuneuvoilla tai omalla tai lähiomaisen autolla. Jos invalidin terveydentila kuitenkin edellyttää taksin käyttöä, pyydämme ottamaan yhteyttä Valtiokonttoriin etukäteen.

Omalla tai lähiomaisen autolla kuljettaessa matkat korvataan aina puolittain voimassa oleva Verohallinnon vahvistama kilometrikorvaus.

Jos invalidin työkyvyttömyysaste on 30-100 prosenttia, hänellä on oikeus saada vuosittain

- neljän viikon laitoskuntoutusjakso ja yleensä sen lisäksi 15 hoitokerran avokuntoutusjakso tai
- 20 päivää päiväkuntoutusta ja yleensä sen lisäksi 15 hoitokerran avokuntoutusjakso tai
- kaksi kertaa 12 hoitokerran ja yksi 15 hoitokerran avokuntoutusjakso.

Jos invalidin työkyvyttömyysaste on 10-25 prosenttia, hänellä on oikeus saada vuosittain

- kahden viikon laitoskuntoutus tai
- 10 päivää päiväkuntoutusta tai
- 20 kerran avokuntoutusjakso

Hyvinvointialueen järjestämä lääkinnällinen kuntoutus on vähintään 20 prosentin invalidille maksutonta.

Kuntoutuksen jakaminen aviopuolison kanssa

Invalidi voi halutessaan antaa osan omasta kuntoutuksestaan aviopuolisolleen. Kuntoutusjakson jakaminen edellyttää, että invalidi on jo täyttänyt tai täyttää 65 vuotta viimeistään sen kalenterivuoden aikana, jolloin kuntoutusjakso alkaa. Kuntou-

tuksen jakamista on etukäteen pyydettävä Valtiokonttorilta. Invalidi voi halutessaan jakaa laitostuntoutusjaksonsa lisäksi myös päivä kuntoutusjaksonsa sekä laitostuntoutusjakson sijasta otetun avokuntoutusjakson seuraavasti:

Invalidin työkyvyttömyysaste 30-100 prosenttia

- neljän viikon laitostuntoutuksesta invalidi voi antaa aviopuolisolleen viikon tai kaksi viikkoa
- 20 päivän päivä kuntoutuksesta invalidi voi antaa aviopuolisolleen 10 päivää
- kaksi kertaa 12 kerran avokuntoutusjaksosta invalidi voi antaa aviopuolisolleen enintään 12 kerran avokuntoutusjakson.

Invalidin työkyvyttömyysaste 10-25 prosenttia

- 14 päivän laitostuntoutusjaksosta voidaan jakaa niin, että molemmat aviopuoliset saavat kuntoutusta 10 päivää
- 10 päivän päivä kuntoutusjaksosta invalidi voi antaa aviopuolisolleen enintään 5 päivää
- 20 kerran avokuntoutusjaksosta invalidi voi antaa aviopuolisolleen enintään 10 kerran avokuntoutusjakson.

Erillinen sotainvalidien puolisojen ja leskien kuntoutus

Vuosittain annettavalla asetuksella vahvistetaan vaikeavammaisten sotainvalidien aviopuolisoiden ja leskien sekä sotaleskien (kaatuneiden lesket) pääsyedellytykset kuntoutukseen.

Laitostuntoutusjakson pituus on kaksi viikkoa. Päiväkuntoutuksen pituus on enintään 15 päivää. Laitos- ja päivä kuntoutuksen vaihtoehtona on 15 hoitokertaa sisältävä avokuntoutus. Avokuntoutus voi käsittää 15 hoitokerran sarjan.

Puoliso- ja leskikuntoutuksen edellytykset

Kuntoutukseen voidaan hyväksyä, mikäli aviopuoliso on vahingoittunut tai sairastunut vuosien 1939 - 1945 sotien johdosta:

- vähintään 30 prosentin sotainvalidin aviopuoliso. Lisäedellytyksenä on, että aviopuoliset asuvat yhdessä. Sotainvalidin joutuminen laitoshuoltoon ei kuitenkaan ole esteenä aviopuolison kuntoutukselle
- leski, jonka sotainvalidipuoliso, jolla oli kuollessaan vähintään 30 prosentin työkyvyttömyysaste
- sotaleski, joka on jatkuvasti saanut huoltoeläkettä.

Laitoshuolto ja jaksottainen laitoshuolto

Invalidilla on mahdollisuus päästä Valtiokonttorin kustannuksella laitoshuoltoon, jaksottaiseen laitoshuoltoon (intervallihoitoon) tai osa-aikaiseen laitoshuoltoon (päiväsairaala), jos hänen terveydentilansa on heikentynyt siten, ettei hän selviydy kotona.

Edellytyksenä näihin palveluihin on

- 10 % haitta-aste niillä sotainvalideilla, jotka ovat vahingoittuneet tai sairastuneet vuosien 1939-1945 sotien johdosta.
- 20 % haitta-aste niillä sotilasinvalidilla, jotka ovat vahingoittuneet tai sairastuneet asepalveluksessa tai YK-tehtävissä ennen vuotta 1991.

Osa-aikainen laitoshuolto tarkoittaa päiväsaarialatyypistä hoitoa, jossa invalidi on päivät laitoksessa ja yöt kotona. Hoidot on tarkoitus järjestää jaksottaisina, jolloin niillä voidaan tukea kotona selviytymistä mahdollisimman hyvin. Tällaista jaksottaista laitoshuotoa ja osa-aikaista laitoshuotoa voidaan järjestää sotainvalidien sairaskodeissa ja muissa hoitolaitoksissa, joiden kanssa Valtiokonttori on tehnyt sopimuksen kyseisten palvelujen järjestämisestä. Laki koskee myös Ruotsissa asuvia sotainvalideja.

Laitoshuoltoa voidaan myöntää tarpeen mukaan myös jaksottaisena enintään 24 viikkoa vuodessa invalidille, jonka sotilasvammalain tarkoittama työkyvyttömyysaste on vähintään 10 (sotilasinvalidit 20) prosenttia. Hoidot on tarkoitus kohdistaa invalideille, jotka asuvat kotonaan eivätkä vielä ole pysyvän laitoshoidon tarpeessa, mutta joiden toimintakyky on siinä määrin heikentynyt, että he tarvitsevat runsaasti palveluja tai omaisen hoitoa selviytyäkseen kotona.

Vähintään 10 prosentin sotainvalideille ja vähintään 20 prosentin sotilasinvalidille on hyvinvointialueiden sairaaloissa, terveyskeskusten vuodeosastoilla sekä palveluasumisessa ja muissa sosiaalihuollon laitoksissa annettava pitkäaikainen laitoshuolto maksutonta.

Erityislaitoksiin pääsyä on haettava etukäteen Valtiokonttorilta. Invalidin hyvinvointialueen viranomaiset päättävät ja antavat lisätietoja julkisesta laitoshoidosta.

Ruotsissa asuvilla invalideilla on myös mahdollisuus saada maksutonta laitoshoidoa ja osa-aikaista laitoshoidoa vastaavaa hoitoa asuinmaassaan. Valtiokonttori antaa tällöin maksusitoumuksen kunnalle, joka järjestää hoidon ja laskuttaa siitä Valtiokonttoria.

Kotipalvelut ja sen tukimuodot

Kotihoidon palvelut

Valtiokonttori myöntää hyvinvointialueille määrärahaa kotihoidon ja muiden palvelujen järjestämiseksi. Hyvinvointialue järjestää tarvittavat palvelut, joiden tavoitteena on tukea monipuolisesti kotona tai esim. palvelutalossa asumista ja selviytymistä.

Sota- ja sotilasinvalidit voivat hakea hyvinvointialueeltaan seuraavia kotihoidon palveluja:

- apuvälineet
- asiointipalvelut
- ateriapalvelut
- kotihoito
- kotisairaanhoido
- liikkumista tukevat palvelut
- pyykkipalvelut
- päiväkeskustoiminta
- siivouspalvelut
- talonmiespalvelut
- turvapuhelinpalvelut

Palveluasumisen vuokra ja asumiskustannukset korvataan sotainvalideille ja sodan takia sairastuneille tai vammautuneille. Korvaus ei koske sotilasinvalidieja.

Edellytyksenä näihin palveluihin on

- vähintään 10 % haitta-aste niillä invalideilla eli sotainvalideilla, jotka ovat vahingoittuneet tai sairastuneet vuosien 1939–1945 sotien johdosta
- vähintään 20 % haitta-aste niillä invalideilla eli sotilasinvalidieilla, jotka ovat vahingoittuneet tai sairastuneet asepalveluksessa tai YK-tehtävissä ennen vuotta 1991

Jos haitta-aste on alle em. rajojen, invalidi voi olla oikeutettu palveluihin muun lainsäädännön perusteella; ota yhteys invalidin hyvinvointialueeseen.

Omaishoidon tuki

Hyvinvointialue voi tukea invalidia maksamalla häntä hoitavalle henkilölle omaishoidon tuen palkkiota. Hoitajan tulee olla hoidettavalle läheinen henkilö, jonka ei tarvitse olla omainen. Hyvinvointialue tekee tällöin sopimuksen hoidosta vastaavan henkilön kanssa.

Tuen saaminen ja sen suuruus riippuvat ensisijaisesti tarvittavan hoidon määrästä, sitovuudesta ja vaativuudesta. Omaishoidon tuen määrät vaihtelevat eri hyvinvointialueilla.

Omaishoidon tuki maksetaan hoitajalle kuukausittain ja se on hänelle veronalaista tuloa. Lisätietoja omaishoidon tuesta saat hyvinvointialueeltasi.

Täydennyskorko

Vähintään 20 prosentin invalidilla on mahdollisuus saada toimeentulonsa tueksi täydennyskorkoa. Sitä myönnetään invalidille, jonka bruttotulot alittavat vahvistetut tulorajat. Täydennyskoron saantiin ja suuruuteen vaikuttavat invalidin tulot ja työkyvyttömyysaste prosentti. Vähintään 30 prosentin invalidit saavat täydennyskoron suurempana kuin 20-25 prosentin invalidit.

Täydennyskorkoa myönnettäessä vuosituloina otetaan huomioon eräin poikkeuksin kaikki muut tulot, paitsi invalidin sotilasvammalain mukaiset korvaukset. Poikkeuksia ovat Kansaneläkelaitoksen maksamat asumis- ja hoitotuki, ylimääräinen rintamalisä, puolisolisä ja lapsikorotus, joita ei oteta huomioon vuosituloa laskettaessa. Tulot lasketaan täysimääräisinä eikä niistä vähennetä veronpidätystä.

Täydennyskorkoa voidaan myöntää 65 vuotta täyttäneille invalideille lopullisena, mikäli heidän elinkorkonsa on myönnetty lopulliseksi. Jos täydennyskoron saajan olosuhteissa tai toimeentulossa tapahtuu huomattava muutos, täydennyskorkopäätös voidaan oikaista.

Täydennyskoron määrän muuttuminen

- Pysyvään laitoshoitoon siirtyminen katkaisee täydennyskoron maksamisen kokonaan.
- Yli 11 viikkoa kestävä määräaikainen laitoshoido pienentää täydennyskoron.
- Jos aviopuolison bruttotulot ylittävät 2 100 euroa kuukaudessa, voidaan täydennyskorkoa pienentää.

Kuoleman jälkeiset korvaukset

Hautausapu

Valtiokonttori maksaa hautausapua, jos invalidille vahvistettu työkyvyttömyysaste oli vähintään 20 prosenttia. Jos invalidin kuolema aiheutui korvattavasta vammasta tai sairaudesta, hautausapua maksetaan myös alle 20 prosentin invalidin kuoleman jälkeen. Hautausavun suuruus vuonna 2026 on 3076,21 euroa.

Valtiokonttori maksaa kuolinpesälle kuuluvan hautausavun ilman hakemusta vainajan elinkorkotilille eli tilille, jolle sotilasvammakorvaus on maksettu. Tällöin Valtiokonttori lähettää kuolinpesälle vainajan viimeisellä kotiosoitteella tiedotteen hautausavun maksamisesta. Valtiokonttori maksaa kuolinpesälle hautausavun ilman selvitystä kulujen suuruudesta.

Pyydämme ilmoittamaan invalidin kuolinpäivän mahdollisimman pian asiakaspalveluun, puh. 0295 50 3070.

Elinkorkotiliä pankissa ei ole syytä lakkauttaa, ennen kuin hautausapu ja muut mahdolliset kuolinpesälle kuuluvat korvaukset on maksettu.

Huoltoeläke

Invalidin kuoleman jälkeen Valtiokonttori maksaa huoltoeläkettä leskelle ja alle 17-vuotiaalle lapselle, jos

- invalidin työkyvyttömyysaste oli vähintään 30 %
- invalidin kuolema johtui korvatuksi hyväksytystä vammasta tai sairaudesta.

Leskelle myönnettävän huoltoeläkkeen edellytyksenä on lisäksi, että avioliitto on solmittu vähintään kolme vuotta ennen invalidin kuolemaa tai että avioliitosta on syntynyt lapsi.

Edunjättäjän kuolintiedon saatuaan Valtiokonttori lähettää huoltoeläkkeeseen oikeutetulle leskelle huoltoeläkehakemuksen kotiosoitteeseen.

Lesken ja lapsen huoltoeläkkeen määrä:

Invalidin haitta-aste hänen kuollessaan	Huoltoeläkkeen määrä
80-100 % tai kuolema johtunut korvatusta vammasta	täysi huoltoeläke
60-75 %	3/4 huoltoeläke
50-55 %	1/2 huoltoeläke
30-45 %	1/3 huoltoeläke

Hakemuksesta huoltoeläke (jatkohuoltoeläke) voidaan myöntää 17 vuotta täyttäneelle lapselle seuraavasti:

- opiskelun perusteella 17-23 -vuotiaalle, joka on opiskelun takia estynyt olemasta ansiotyössä
- ennen 17 ikävuotta syntyneen ruumiillisen tai henkisen vajavuuden perusteella,
- jos hän on sen vuoksi kykenemätön elättämään itseään.

Huoltoeläkettä voidaan eräissä tapauksissa maksaa myös vainajan vanhemmille.

Toimeentuloharkintaiset korvaukset

Seuraavassa esitellyt kuoleman jälkeen maksettavia toimeentuloharkintaisia korvauksia, lisähuoltoeläkettä, kertakaikkista korvausta tai ns. entisen lesken huoltoeläkettä myönnetään hakijalle, joka on ilman kohtuullista elatusta.

Kun oikeutta mainittuihin korvauksiin tai lisähuoltoeläkkeen suuruutta harkitaan, otetaan huomioon hakijan nettotulot ja omaisuus (myös invalidin kuolinpesän omaisuus). Lisäksi vähennyksinä otetaan huomioon mm. kohtuulliset asumiskulut, sairauskulujen omavastuuosuuksia, välttämättömien velkojen korot sekä välttämättömän ulkopuolisen avun käytöstä johtuvat kustannukset. Kelan hoitotuki kuitenkin usein kompensoi ulkopuolisesta avusta aiheutuneita kustannuksia. Hoitotuki tai sen saantimahdollisuus on katsottava ensisijaiseksi.

Asumiskuluja ovat vuokramenot, yhtiövastikkeet, erilliset lämmityskulut ja vesimaksut. Omakotitalon asumiskuluiksi hyväksytään enintään 266 euroa kuukaudessa. Asumiskulut jaetaan kaikkien asunnossa asuvien kesken.

Satunnaisia sairaalakuluja ei oteta huomioon harkinnanvaraisia korvauksia ratkaistaessa. Pysyvässä laitoshoidossa oleville ei yleensä myönnetä toimeentuloharkintaisia korvauksia.

Lisähuoltoeläke

Huoltoeläkettä saava leski voi saada lisähuoltoeläkettä, jos hänen toimeentulonsa on vaikeutunut. Lisähuoltoeläkettä on haettava Valtiokonttorilta. Myös huoltoeläkettä saavilla täysorvolla lapsella ja vanhemmalla on mahdollisuus saada lisähuoltoeläkettä kohtuullisen toimeentulon turvaamiseksi. Jos lisähuoltoeläkkeen saajan olosuhteissa tai toimeentulossa tapahtuu huomattava muutos, lisähuoltoeläkkeen määrää voidaan oikaista. Samoin perustein voidaan lisähuoltoeläke hakemuksesta myöntää hakijalle, jolta se on aiemmin hylätty. Lesken lisähuoltoeläkkeen suuruuteen vaikuttaa hakijan toimeentulo. Lisähuoltoeläkettä ei yleensä myönnetä pysyvässä laitoshuollossa olevalle.

Kertakaikkinen korvaus

Valtiokonttori voi maksaa kertakaikkisen korvauksen 10-25 prosentin invalidin leskelle ja alle 17-vuotiaalle lapselle, jolla ei ole oikeutta huoltoeläkkeeseen. Korvausta varten on tehtävä hakemus. Edellytyksenä on, että hakija on vailla kohtuullista toimeentuloa. Kertakaikkinen korvaus on yhden vuoden täyden huoltoeläkkeen suuruinen. Kertakaikkista korvausta on haettava vuoden kuluessa invalidin kuolemasta. Kertakaikkista korvausta ei yleensä myönnetä pysyvässä laitoshuollossa olevalle.

Huoltoeläkkeen uudelleen maksaminen (ns. entisen lesken huoltoeläke)

Sodassa kuolleen leski tai sotainvalidin leski, joka solmimansa uuden avioliiton vuoksi on menettänyt oikeutensa huoltoeläkkeeseen, voi saada uuden avioliiton purkaututtua uudelleen huoltoeläkettä. Edellytyksenä on, että lesken myöhempi avioliitto on purkautunut kuoleman tai avioeron vuoksi ja siitä on kulunut vähintään kolme vuotta.

Entisen lesken huoltoeläkettä on aina haettava Valtiokonttorilta. Sen saamiseen vaikuttaa hakijan toimeentulo, sillä sitä maksetaan vain, jos leski on vailla kohtuullista elatusta.

Entisen lesken huoltoeläke voidaan hakemuksesta myöntää hakijalle, jolta se on aiemmin hylätty, jos hänen toimeentulonsa on hylkäyspäätöksen jälkeen huomattavasti heikentynyt.

KORVAUSTEN HAKUMENETTELY

Sotilasvammakorvauksia haetaan Valtiokonttorilta. Poikkeuksena ovat hyvinvointialueiden invalideille järjestämät kotihoito ja sen tukipalvelut, joiden myöntämisestä päättävät hyvinvointialueen viranomaiset.

Korvaushakemukset on tehtävä kirjallisesti. Ne voivat olla vapaamuotoisia. Mitään lomaketta ei tarvitse käyttää. Ohjeita ja neuvoja hakemusten laatimiseen voi kysyä Valtiokonttorilta. Hakulomakkeet löytyvät Valtiokonttorin verkkosivuilta.

Muutoksen hakeminen päätöksiin

Elinkoron oikaisu

Elinkorkopäätökseen voi hakea oikaisua, jos korvatun vamman tai sairauden aiheuttama haitta on olennaisesti lisääntynyt aiemmin annetun elinkorkopäätöksen jälkeen. Tässä yhteydessä voidaan ottaa huomioon myös mahdolliset korvatuista vammoista tai sairauksista aiheutuneet lisävammat ja -sairaudet.

Haitan lisääntyminen on osoitettava lääkärintlausunnolla. Elinkoron oikaisun hakemiselle ei ole määräaikoja. Ikääntymisestä johtuvaa yleisen terveydentilan heikkenemistä ei oteta huomioon elinkoron oikaisua ratkaistaessa.

Korvauksen uudelleen hakeminen

Korvauksen uudelleen hakeminen on mahdollista, kun palveluksessa tai niihin rinnastettavissa olosuhteissa sattunut sairastuminen tai vahingoittuminen on tapahtunut ennen sotilasvammalain voimaantuloa 1.1.1948.

Valtiokonttori voi tutkia uudelleen ne viittä vuotta vanhemmat päätökset, joilla korvaus jostakin vammasta tai sairaudesta on hylätty kokonaan tai joilla jokin vamma tai sairaus on korvattu vain osittain.

Uudelleen tutkimista voi hakea Valtiokonttorin omien päätösten lisäksi myös vakuutus oikeuden ja korkeimman oikeuden päätöksiin. Ratkaisevaa kaikissa tapauksissa on, että uudelleen haettavan asian viimeisen päätöksen lainvoimaiseksi tulosta on kulunut vähintään viisi vuotta.

Asian uudelleen tutkimisen perusteella myönteisen päätöksen voi saada, jos korvauskäytäntö on muuttunut. Myös uuden selvityksen esittäminen voi auttaa asiassa. Uutena selvityksenä voivat esimerkiksi tulla kyseeseen lääkärintlausunnot ja silminnäkijöiden kertomukset.

Oikaisu

Oikaisuhakemuksella voi edellä esitetyn työkyvyttömyysasteen korotuksen lisäksi hakea muutosta voimassa oleviin elinkoron lisäyksiin, täydennyskorkoon ja lisähuoltoeläkkeeseen. Päätös voidaan oikaista, jos korvauksen suuruuteen vaikuttavat seikat ovat olennaisesti muuttuneet.

Valitus

Valtiokonttorin päätöksissä on mukana muutoksenhakuohje. Valtiokonttorin antamaan päätökseen tyytymätön voi hakea siihen muutosta tekemällä oikaisuvaatimuksen Valtiokonttorille. Muutoksenhaku-aika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista lukien. Valtiokonttorin antamasta uudesta päätöksestä voi valittaa vakuutusoikeuteen.

Valtiokonttori voi ilmoittaa tehdystä ratkaisusta myös kirjeellä, johon ei ole liitetty muoksenhaakuhjetta. Pelkän kirjeen perusteella ei voi valittaa. Tällöin Valtiokonttorilta on ensin pyydettävä varsinainen päätös ja vasta sen jälkeen voidaan vaatia oikaisua ja tehdä valitus vakuutusoikeudelle.

Poisto

Vakuutusoikeus voi poistaa lainvoimaisen päätöksen, jos päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai ei ole ilmeisesti lainmukainen.

Osoitteita ja puhelinnumeroita

SOTAINVALIDIEN PERINNEJÄRJESTÖ
www.sotainvalidit.fi

TAMMENLEHVÄN PERINNELIITTO
Postiosoite: PL 600
00521 Helsinki

VAKUUTUSOIKEUS
PL 1005
00521 Helsinki
puh. 029 564 3200
vakuutusoikeus@oikeus.fi

Sotainvalidien neuvontapalvelun yhteystiedot löytyvät Valtiokonttorin verkkosivuilta.

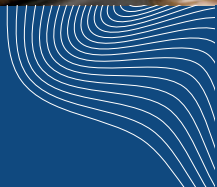
VALTIOKONTTORIN ASIAKASPALVELU
puh. 0295 50 3070
soveinfo@valtiokonttori.fi

Valtiokonttori
Statskontoret
State Treasury

Valtiokonttori, Korvaukset/Sotilasvammata
Postiosoite: PL 60, 00054 Valtiokonttori
Käyntiosoite: Sörnäisten rantatie 13 HELSINKI
Puh. 0295 50 2000 (keskus), faksi 0295 50 3065
www.valtiokonttori.fi

Sotilasvammalain mukaiset korvaukset

Valtiokonttori
Statskontoret
State Treasury